

dr hab. Eugeniusz Cieślak,
Baltic Defence College
Tartu, Estonia

Tartu, 14 września 2023 r.

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr. Jerzego Uchrońskiego
na temat

„Zapewnienie bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych w porcie lotniczym
Katowice w Pyrzowicach”

opracowanej pod kierownictwem naukowym dr. hab. Jana Rajchela
i promotora pomocniczego dr. Małgorzaty Żmigrodzkiej

1. Ocena ogólna rozprawy doktorskiej

Przedstawiona do oceny rozprawa doktorska mgr. Jerzego Uchrońskiego na temat „Zapewnienie bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych w porcie lotniczym Katowice w Pyrzowicach” stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie w ramach nauk społecznych. Wyniki badań przedstawione przez Doktoranta w rozprawie doktorskiej stanowią wartościowy, merytoryczny głos w dyskusji naukowej poświęconej bezpieczeństwu transportu lotniczego w Polsce, w kontekście zarządzania kryzysowego w portach lotniczych. Za przedmiot badań, których wyniki zawarto w recenzowanej rozprawie doktorskiej, przyjęto służby i instytucje biorące udział w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych w porcie lotniczym oraz ich współdziałanie w trakcie realnych działań. Za cel poznawczy badań przyjęto zidentyfikowanie obowiązujących zasad i zakresu współdziałania służb uczestniczących w rozwiązaniu sytuacji kryzysowej w porcie lotniczym Katowice w Pyrzowicach, a za cel użytkowy opracowanie planu współdziałania służb uczestniczących w rozwiązaniu sytuacji kryzysowej w porcie lotniczym. Dla osiągnięcia przyjętych celów badań Doktorant podjął próbę rozwiązania głównego problemu badawczego sformułowanego w formie pytania, w czym wyraża się istota

współdziałania służb uczestniczących w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowej w porcie lotniczym oraz jakie są jej zasady, zakres i wymiar praktyczny współpracy?

Recenzowana rozprawa składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii, wykazów skrótów, rysunków i tabel oraz dwóch załączników (łącznie 189 stron). W rozdziale pierwszym przedstawione zostały zasadnicze treści dotyczące aspektów metodologicznych przeprowadzonych badań. W rozdziale drugim Doktorant przedstawił rozważania dotyczące istoty i charakteru bezpieczeństwa w lotnictwie cywilnym. Rozdział trzeci obejmuje rozważania dotyczące zarządzania kryzysowego w porcie lotniczym. W kolejnym rozdziale zawarte są rozważania dotyczące ochrony portu lotniczego w ujęciu systemowym. W finalnym rozdziale ujęto wyniki badań dotyczące praktycznych aspektów organizacji służb w sytuacjach kryzysowych na przykładzie portu lotniczego Katowice w Pyrzowicach. W zakończeniu Doktorant przedstawił rekapitulację rezultatów badań zawartych w rozprawie doktorskiej. Treści rozprawy uzupełniają dwa załączniki, w których zawarto formularz ankiety oraz kwestionariusze wywiadu eksperckiego.

3. Ocena szczegółowa rozprawy doktorskiej

Zapewnienie zdolności do skutecznego reagowania w sytuacjach kryzysowych w portach lotniczych ma istotne znaczenie nie tylko dla bezpieczeństwa operacji lotniczych, ale również dla bezpieczeństwa transportu lotniczego w Polsce. Pomimo znaczenia powyższej problematyki dla nauk o bezpieczeństwie, jest ona podejmowana w dyskursie naukowym w polskich środowiskach naukowych w relatywnie ogólny sposób. Wyraźnie brakuje opracowań naukowych poświęconych współdziałaniu służb lotniskowych i państwowych służb zewnętrznych w reagowaniu na sytuacje kryzysowe. Dlatego próba podjęcia przez Doktoranta badań problematyki zapewniania bezpieczeństwa w portach lotniczych w sytuacjach kryzysowych jest uzasadniona. Wybór obszaru badań przez mgr. Jerzego Uchrońskiego świadczy pozytywnie o jego ambicjach badawczych. Wieloletnie doświadczenie zawodowe związane ze służbą w Policji oraz zapewnianiem bezpieczeństwa w portach lotniczych przyczyniło się do lepszego zrozumienia przez Doktoranta problematyki funkcjonowania systemów bezpieczeństwa w lotnictwie cywilnym oraz specyfiki reagowania na sytuacje kryzysowe w portach lotniczych. Praca w służbie ochrony odpowiedzialnej między innymi za ochronę lotniska pozwoliła

Doktorantowi na względnie obiektywną ocenę konsekwencji wystąpienia sytuacji kryzysowych w porcie lotniczym dla województwa i regionu. Doktorant posiada wystarczającą wiedzę, aby w sposób naukowo uzasadniony podjąć próbę identyfikacji obowiązujących zasad i zakresu współdziałania służb uczestniczących w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowej w porcie lotniczym oraz proponować działania poprawiające współdziałanie w tym zakresie. Część z formułowanych przez Doktoranta ocen dotyczących tematu badań zasługuje na uwagę i świadczy o jego ugruntowanej znajomości aktualnej problematyki istotnej dla dyscypliny nauk o bezpieczeństwie. Należy podkreślić, że ze względu na niszowość badanej problematyki, w polskim piśmiennictwie naukowym brakuje nie tylko monograficznych opracowań naukowych poświęconych łączności służb zaangażowanych w reagowanie na sytuacje kryzysowe w portach lotniczych, ale również artykułów naukowych traktujących powyższy temat w kompleksowy sposób. Z powyższego powodu recenzowana rozprawa doktorska wypełnia obiektywnie istniejącą lukę w wiedzy w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie dotyczącą działań służb w reagowaniu na sytuacje kryzysowe w portach lotniczych oraz organizacji ich łączności.

Układ rozprawy doktorskiej jest logiczny, wynikający z przyjętych założeń badawczych i wymagań formalnych dla opracowań o charakterze naukowym. Wyraźnie rozbudowany wstęp zawiera szereg elementów zazwyczaj nieujmowanych w tej części opracowań naukowych. Doktorant poświęcił kilka stron wstępu na przedstawienie treści dotyczących typologii bezpieczeństwa oraz zarządzania kryzysowego. Wstęp kończy się syntetycznym przeglądem stanu bezpieczeństwa w lotnictwie komunikacyjnym, w tym dwoma rysunkami, co również nie jest typowe dla tej części opracowań naukowych. W związku z powyższym, uprzejmie proszę Doktoranta o udzielenie w trakcie publicznej obrony rozprawy doktorskiej wyjaśnień, jakie były przesłanki ujmowania określonych treści we wstępie do recenzowanej rozprawy doktorskiej. Proszę również o przedstawienie zasadniczych rekomendacji ujętych w literaturze przedmiotu dotyczących opracowania wstępu w opracowaniach naukowych.

Ujęte w pierwszym rozdziale dysertacji założenia dotyczące przedmiotu i celu badań, sformułowane problemy badawcze oraz hipotezy robocze są w przeważającej części wewnętrznie spójne i stanowiły wystarczającą bazę dla realizacji badań, których wyniki zawiera recenzowana rozprawa doktorska. Układ treści rozprawy jest wynikiem przyjętych założeń badawczych, a prezentowane w kolejnych rozdziałach

wyniki badań są logicznie powiązane z treściami zawartymi we wcześniejszych rozdziałach. Założenia badawcze zostały szczegółowo przedstawione przez Doktoranta w pierwszym rozdziale rozprawy. Przedmiot badań został zdefiniowany jako „służby i instytucje biorące udział w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych w porcie lotniczym oraz ich współdziałanie w trakcie realnych działań”. Doktorant przyjął za eksploracyjny (poznawczy) cel badań „zidentyfikowanie obowiązujących zasad i zakresu współdziałania służb uczestniczących w rozwiązaniu sytuacji kryzysowej w porcie lotniczym Katowice w Pyrzowicach”. Jako cel użyteczny (praktyczny) przyjęło „opracowanie planu współdziałania służb uczestniczących w rozwiązaniu sytuacji kryzysowej w porcie lotniczym.” Pewne zamieszanie wprowadzają dwa odwołania do celu pracy w opisie sytuacji problemowej w podrozdziale 1.1. Na początku drugiego akapitu na stronie 26 Doktorant pisze, że „sformułowany został również cel pracy, którym jest opracowanie modelu współpracy służb lotniskowych i państwowych służb zewnętrznych w sytuacji kryzysowej”. Ale, w końcowej części tego samego akapitu stwierdza, że badania „pozwolą z kolei na osiągnięcie głównego celu pracy, jakim jest przedstawienie modelu zarządzania przepływem informacji pomiędzy służbami biorącymi udział w sytuacji kryzysowej”. W powyższej sytuacji, proszę Doktoranta o jednoznaczne wyartykułowanie celów badań przyjętych w rozprawie.

Główny problem badawczy Doktorant sformułował w formie pytania „W czym wyraża się istota współdziałania służb uczestniczących w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowej w porcie lotniczym oraz jakie są jej zasady, zakres i wymiar praktyczny współpracy?”. Główny problem badawczy był punktem wyjścia do sformułowania czterech problemów szczegółowych. Nie w pełni zrozumiałe jest wyodrębnienie w tej części założeń badawczych (po problemach szczegółowych) dodatkowych czterech pytań, które zawężone są do łączności wykorzystywanej przez służby w trakcie reagowania na sytuację kryzysową w porcie lotniczym. Można przypuszczać, że te dodatkowe pytania stanowią rozwinięcie czwartego szczegółowego problemu badawczego. Ale nie można mieć pewności, co do intencji Doktoranta. Dlatego też, wyjaśnienia w trakcie publicznej obrony rozprawy doktorskiej wymaga zamierzony przez Doktoranta sposób wykorzystania tych dodatkowych pytań w organizacji badań. Zaznaczyć należy również, że wyartykułowane szczegółowe problemy badawcze korespondują z przyjętym celem badań, natomiast nie znajdują pełnego odzwierciedlenia w układzie rozprawy.

Pewne wątpliwości budzi również sformułowanie hipotez badawczych. Dotyczy to przede wszystkim korelacji treści hipotezy głównej z głównym problemem badawczym oraz hipotez szczegółowych ze szczegółowymi problemami badawczymi. W powyższej sytuacji proszę o wyjaśnienie w trakcie publicznej obrony rozprawy doktorskiej, jakie cechy powinny charakteryzować hipotezy badawcze w naukach o bezpieczeństwie. Proszę również o omówienie roli, jaką odegrały hipotezy badawcze w badaniach, których wyniki zawiera recenzowana rozprawa doktorska.

Pozytywnie oceniam dobór teoretycznych i empirycznych metod badawczych. Za uzasadnione uważam wykorzystanie przez Doktoranta w badaniach metody sondażu diagnostycznego obejmującej technikę badawczą w postaci ankiety oraz przeprowadzenie wywiadów eksperckich ze specjalistami różnych dziedzin, którzy przedstawili swoje opinie dotyczące oceny działań kryzysowych i operacyjnej współpracy pomiędzy służbami zaangażowanymi w działania kryzysowe w porcie lotniczym z różnych perspektyw zawodowych. Przy opisie stosowanych metod badawczych Doktorant odwołuje się do dwóch opracowań Janusza Karpowicza poświęconych wykorzystaniu samolotów szkolenia zaawansowanego w warunkach kryzysu militarnego (przypisy 67-69 oraz 76). Uprzejmie proszę o wyjaśnienie przesłanek przywoływania treści tych opracowań w kontekście metodologicznych aspektów prowadzonych badań.

Opis terenu badań oceniam jako zrozumiały i wystarczający na potrzeby prowadzonych badań. Pomimo tytułu podrozdziału 1.3 „Teren badań i przyjęte ograniczenia” trudno znaleźć w nim jednoznaczne deklaracje Doktoranta dotyczące przyjętych ograniczeń w badaniach, których wyniki są treścią recenzowanej rozprawy doktorskiej. W związku z powyższym proszę o odniesienie się do tego zagadnienia w trakcie publicznej rozprawy doktorskiej. Proszę o wskazanie przyjętych zasadniczych ograniczeń oraz wyjaśnienia przesłanek ich przyjęcia. Zauważalny jest brak wyraźnie wyodrębnionej części rozprawy (podrozdziału) w rozdziale dotyczącym metodologicznych aspektów prowadzonych badań, w którym wyjaśnione zostałyby podstawowe terminy i definicje. Powoduje to, że część podstawowych, z punktu widzenia problematyki podjętych badań, definicji znalazła się we wstępie oraz w poszczególnych rozdziałach merytorycznych. Taka sytuacja niekorzystnie wpływa na klarowność wywodu naukowego, szczególnie dla czytelników niezwiązanych zawodowo z zapewnianiem bezpieczeństwa w portach lotniczych w sytuacjach kryzysowych.

W rozdziale drugim dokonano szerokiego przeglądu zagadnień związanych z bezpieczeństwem lotnictwa cywilnego. Pozytywnie oceniam zakres rozważań ujętych w tej części rozprawy doktorskiej i doceniam znaczenie podjętej przez Doktoranta próby systematyzacji rozważań w wymiarze prawnym, organizacyjnym i technicznym jako wstępu do dalszych rozważań dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa w porcie lotniczym w sytuacjach kryzysowych. Oceny dotyczące regulacji prawnych ochrony portu lotniczego Katowice w Pyrzowicach wskazują na ekspercką wiedzę Doktoranta w tej dziedzinie. Formułowane przez niego opinie mogą być inspiracją dla dalszych, bardziej szczegółowych badań problematyki zapewniania bezpieczeństwa w portach lotniczych. Wydaje się, że ograniczenie rozważań związanych z rozwojem technicznym bezpieczeństwa w lotnictwie cywilnym do organizacji kontroli bezpieczeństwa jest nieco zawężone w stosunku do obszaru prowadzonych badań. W sposób pośredni wskazują na to również wyniki badań zawarte w kolejnym podrozdziale (2.3) dotyczące ochrony infrastruktury portu lotniczego.

Rozdział trzeci recenzowanej rozprawy doktorskiej poświęcony jest zarządzaniu kryzysowemu w porcie lotniczym. Pozytywnie oceniam zakres rozważań zawartych w niniejszym rozdziale rozprawy doktorskiej i dobór źródeł, które Doktorant wykorzystał w badaniach powyższej problematyki. Rozważania dotyczące pojęcia zarządzania kryzysowego i implikacji związanych z zarządzaniem kryzysowym stanowią dobry punkt wyjścia do dalszych analiz dotyczących podmiotów zaangażowanych z zarządzanie kryzysowe oraz metod pracy i narzędzi tego rodzaju zarządzania. Powyższe ujęcie sprzyja przejrzystości wyводу naukowego i koresponduje z przejętą przez Doktoranta koncepcją prowadzenia badań. Pewien niedosyt budzi zauważalna dygresyjność wyводу dotyczącego terroryzmu w podrozdziale poświęconym istocie zarządzania kryzysowego. Nie do końca uzasadnione, w kontekście przedmiotu badań, wydaje się również zdominowanie opisu implikacji związanych z zarządzaniem kryzysowym przez zagadnienia związane z terroryzmem w podrozdziale 3.2. Brakuje również bezpośrednich odniesień do podmiotów biorących udział w reagowaniu na sytuację kryzysową w porcie lotniczym (podrozdział 3.3.). W związku z powyższym, proszę o wskazanie w trakcie publicznej obrony rozprawy doktorskiej zasadniczych grup podmiotów i podmiotów, które należy uwzględnić w działaniach na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa w porcie lotniczym w sytuacjach kryzysowych.

Istotny dla osiągnięcia założonych celów badań jest czwarty rozdział rozprawy poświęcony ochronie portu lotniczego w ujęciu systemowym. W początkowej części rozdziału Doktorant ujął charakterystykę zasadniczych elementów infrastruktury portu lotniczego jako obiektu ochrony. Nieco mylące wydaje się zatytułowanie tej części rozdziału czwartego (podrozdział 4.1) jako „ochrona infrastruktury portu lotniczego”. Za zbyt lakoniczne uważam również zawarte w podrozdziale 4.2 rozważania dotyczące ochrony portu lotniczego ograniczające się do aspektów definicyjnych. Wydaje się, że w tej części rozprawy doktorskiej powinny znaleźć się szersze odwołania do aktualnie obowiązujących regulacji prawnych normujących organizację ochrony portu lotniczego. W związku z powyższą obserwacją pożądanym jest syntetyczne omówienie przez Doktoranta w czasie publicznej obrony rozprawy doktorskiej zasadniczych dokumentów międzynarodowych i krajowych dotyczących organizacji i funkcjonowania ochrony portów lotniczych. Równie lakoniczne są treści podrozdziału 4.3 „Służby ochrony funkcjonujące na lotnisku”. O ile w podrozdziale wyartykułowano zadania służby ochrony lotniska, to nie uczyniono tego w odniesieniu do innych służb, które są zaangażowane w ochronę portu lotniczego. Dlatego też proszę o syntetyczne przedstawienie zadań Policji, Straży Granicznej i Służby Celnej w ramach systemu ochrony portu lotniczego. Pewne wątpliwości budzi również ograniczenie rozważań dotyczących technicznych systemów ochrony infrastruktury lotniska przede wszystkim do środków i systemów ochrony statków powietrznych przed atakami z użyciem przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych. Lakoniczne odniesienia do systemów biometrycznych wydają się nie w pełni wystarczające, szczególnie w kontekście przyjętych przez Doktoranta założeń badawczych. Pozytywnie oceniam wyniki badań dotyczące ochrony Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice Pyrzyce ujęte w podrozdziale 4.5. Na uznanie zasługuje relatywnie szeroka charakterystyka działań wybranych służb w reagowaniu na sytuacje kryzysowe w porcie lotniczym. W tekście podrozdziału ujęto odwołania do zapisów niedostępnych publicznie wewnętrznych dokumentów regulujących działania służb w sytuacjach kryzysowych, co podnosi wartość merytoryczną rozważań. Pożądane byłoby jednak również ujęcie w formie przypisów odwołań do przywoływanych dokumentów.

W piątym rozdziale recenzowanej rozprawy Doktorant przedstawił wyniki badań dotyczących praktycznych aspektów organizacji pracy służb w sytuacjach kryzysowych na przykładzie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w

Pyrzowicach. Doktorant rozpoczął rozdział od szerokich odniesień do sytuacji kryzysowych w lotnictwie cywilnym. Pomimo istotnej wartości poznawczej tych treści wydaje się, że bardziej pasowałyby one do rozważań ujętych we wcześniejszych częściach rozprawy, zwłaszcza tych związanych z zarządzaniem kryzysowym w porcie lotniczym.

Wartościowe pod względem merytorycznym są podrozdziały 5.2 „Wpływ separowanej łączności na działania kryzysowe służb” oraz 5.3 „Ocena wpływu jednolitej łączności na działania kryzysowe służb”. Oba zawierają oryginalne wyniki badań dotyczące istotnej z punktu widzenia bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego problematyki. Dobór grupy badawczej do przeprowadzenia ankiety wydaje się uzasadniony, podobnie jak selekcja ekspertów, z którymi przeprowadzono wywiady. Zagadnienia te zostały w wyczerpujący i zadowalający sposób przedstawione w treści rozprawy. Część rozważań ujętych w podrozdziale 5.2 ma charakter dygresyjny, odbiegający od deklarowanego w tytule wpływu separowanej łączności na działania kryzysowe służb. Dotyczy to między innymi, rodzajów dowodzenia w sytuacji kryzysowej z podziałem na kategorie oznaczane kodami kolorów (s. 144-146). Pomimo wartości merytorycznej wynikającej z przywoływania powyższych treści, nie przyczyniają się one jednak do spójności i klarowności wyводу naukowego. Analogiczne uwagi mogą być formułowane do treści związanych ze strategią zarządzania interwencyjnego (rys. 29, s. 147) oraz z procesami w zarządzaniu kryzysowym (tab. 11, s. 148).

W pełni zrozumiałe, jak również zasługujące na uznanie, jest przywoływanie przez Doktoranta pięciu ćwiczeń w Międzynarodowym Porcie Lotniczym Katowice w Pyrzowicach, w trakcie których sprawdzano przygotowanie służb do reagowania na sytuacje kryzysowe. Nie do końca zrozumiałe, w świetle treści ujętych w podrozdziale 5.2, jest źródło informacji pozyskanych przed Doktoranta. Czy były to opinie uczestników ćwiczeń pozyskane w trakcie ćwiczeń w drodze ankiety? Czy też konkluzje sformułowane w podrozdziale mają swoje źródło w raportach końcowych z ćwiczeń? W przypadku pozyskiwania danych z formalnych raportów z ćwiczeń niezbędne wydaje się ujęcie odwołań do tych dokumentów w formie przypisów, jak również ujęcie ich w bibliografii. Zauważalnym brakiem w przeprowadzonej ankiecie jest nieuwzględnienie tak zwanej metryczki dotyczącej cech demograficzno-społecznych respondentów. Utrudnia to czytelnikom rozprawy doktorskiej zrozumienie korelacji pomiędzy doświadczeniem i przynależnością respondenta do konkretnej

służby, a wybraną odpowiedzią. W rozdziale piątym ujęto szereg odniesień do wywiadów eksperckich, co jest w pełni uzasadnione przyjętym planem badań. Pewien niedosyt budzi jednak brak streszczeń zasadniczych tez przeprowadzonych wywiadów w formie załączników do rozprawy. Pozwalałoby to na samodzielną analizę treści przeprowadzonych wywiadów eksperckich przez czytelników rozprawy.

W założeniach badawczych Doktorant zadeklarował opracowanie modelu współpracy służb lotniskowych i państwowych służb zewnętrznych w sytuacji kryzysowej w porcie lotniczym. W rozdziale czwartym przedstawiono schemat dotychczasowego obiegu informacji pomiędzy służbami zaangażowanymi w reagowanie na sytuację kryzysową w porcie lotniczym. W rozdziale piątym ujęto proponowany nowy model obiegu informacji w sytuacji kryzysowej (rys. 32) oraz schemat bezpośredniej wymiany informacji (rys.35). Tym niemniej, w subiektywnej ocenie recenzenta, w prezentacji wyników badań w rozprawie doktorskiej brakuje jasno wyartykułowanego opisu zasadniczych elementów modelu współpracy służb lotniskowych i państwowych służb zewnętrznych w sytuacji kryzysowej w porcie lotniczym, jak również graficznego odwzorowania zasadniczych elementów i relacji takiego modelu. W związku z powyższym, proszę o zaprezentowanie w trakcie publicznej obrony rozprawy doktorskiej zasadniczych elementów proponowanego modelu i wskazanie potencjalnych korzyści wynikających z jego implementacji. Proszę również o odniesienie się do potencjalnych kosztów wprowadzenia w życie proponowanych rozwiązań.

Treści głównej części rozprawy doktorskiej uzupełnione zostały przez dwa załączniki. Jak wskazano we wcześniejszej części recenzji, pożądanym wydaje się jednak umieszczenie w załącznikach do rozprawy doktorskiej nie tylko arkusza ankiety oraz kwestionariusza wywiadu, ale również uzyskanych wyników (rezultatów ankiety oraz zasadniczych treści wywiadów eksperckich). Pewnym uchybieniem jest wykorzystywanie w rozprawie doktorskiej schematów i rysunków w nieprzetworzonej formie, w tym z opisem w języku angielskim. Nie jest to korzystne z perspektywy spójności i klarowności wywodu naukowego. Bibliografia potwierdza szeroki zakres wykorzystywanych materiałów źródłowych oraz ich wartość merytoryczną. Zauważalne jest jednak pominięcie w bibliografii części wykorzystywanych źródeł, min. opracowań Janusza Karpowicza czy Bogdana Kosowskiego.

Pozytywnie oceniam zakres doboru i wykorzystania materiałów źródłowych w recenzowanej rozprawie. Doktorant dokonał wnikliwego przeglądu piśmiennictwa

związanego z badaną problematyką. Odwołania do literatury przedmiotu obejmują ocenę aktualnych regulacji prawnych (krajowych, unijnych, międzynarodowych) oraz polemikę z poglądami innych naukowców i specjalistów zajmujących się problematyką zarządzania kryzysowego i bezpieczeństwem w portach lotniczych. Na wartość merytoryczną rozprawy pozytywnie wpływa wykorzystanie szeregu niedostępnych w przestrzeni publicznej dokumentów dotyczących zapewniania bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych w portach lotniczych. W znakomitej większości przypadków wykorzystanie piśmiennictwa znajduje precyzyjne udokumentowanie w formie przypisów oraz odwołań w tekście, jak również w bibliografii. Dobór oraz wykorzystanie materiałów źródłowych, jak również sposób prezentacji wyników badań potwierdzają ogólną wiedzę teoretyczną Doktoranta jako osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie.

Przedstawione w rozprawie doktorskiej wyniki badań dotyczących współpracy służb lotniskowych i państwowych służb zewnętrznych w sytuacji kryzysowej w porcie lotniczym oceniam jako oryginalne, wartościowe pod względem merytorycznym opracowanie naukowe w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie. Przyjęte założenia badawcze oraz sposób prezentacji wyników badań zawartych w recenzowanej rozprawie wskazują na umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej przez Doktoranta. Wartość merytoryczna prezentowanych rozważań wynika z oryginalnego sposobu ujęcia problematyki, zakresu rozważań oraz wykorzystanych źródeł. Wysoko oceniam podjętą przez Doktoranta próbę identyfikacji i oceny uwarunkowań sprawnej współpracy służb lotniskowych i państwowych służb zewnętrznych w reagowaniu na sytuacje kryzysowe w porcie lotniczym. Wyniki badań zawarte w recenzowanej rozprawie doktorskiej mogą być wykorzystane w działalności dydaktycznej uczelni wyższych na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunkach związanych z bezpieczeństwem w specjalnościach związanych z bezpieczeństwem lotniczym oraz zarządzaniem bezpieczeństwem, jak również na studiach podyplomowych. Podniesione w szczegółowej ocenie rozprawy doktorskiej wątpliwości i krytyczne uwagi wynikają przede wszystkim z zakresu i specyfiki problemów, jakie badał Doktorant. Wyjaśnienie niektórych aspektów prowadzonych badań w trakcie publicznej rozprawy doktorskiej pozwoli zapewne na rozwianie znaczącej części subiektywnych wątpliwości podnoszonych w ocenie szczegółowej.

4. Konkluzje i wnioski

Rozprawę doktorską mgr. Jerzego Uchrońskiego pod tytułem „Zapewnienie bezpieczeństwa w sytuacjach kryzysowych w porcie lotniczym Katowice w Pyrzowicach” oceniam jako oryginalne, wartościowe pod względem merytorycznym, rozwiązanie problemu naukowego w dyscyplinie nauki o bezpieczeństwie w ramach nauk społecznych. Treści merytoryczne recenzowanej rozprawy, w tym formułowane przez Doktoranta oceny, uogólnienia i wnioski, wskazują na jego usystematyzowaną, ogólną wiedzę teoretyczną w zakresie nauk o bezpieczeństwie. Przyjęte przez Autora rozprawy doktorskiej i zastosowane w procedurze badawczej założenia metodyczne świadczą o jego wystarczających umiejętnościach samodzielnego prowadzenia pracy naukowej oraz znacznej wiedzy merytorycznej dotyczącej obszaru i przedmiotu badań. Tym samym recenzowana rozprawa doktorska spełnia wymogi określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.)

